

Әкімдіктің
2021 жылғы 5 қаңтардағы
№ 9 қаулысымен
бекітілген

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Жітіқара ауданы білім бөлімінің балалар өнер мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің жарғысы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Жітіқара ауданы білім бөлімінің балалар өнер мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – мемлекеттік мекеме) функцияларын жүзеге асыру үшін мекеменің ұйымдық құқықтық нысанында құрылған, заңды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес ұйым болып табылады.

2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.

3. Мемлекеттік мекеме Қостанай облысы әкімдігінің «Жітіқара ауданының мемлекеттік білім беру мекемелерін қайта атау туралы» 2021 жылғы 5 қаңтардағы № 9 қаулысымен қайта аталды.

4. Мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы Қостанай облысының әкімдігі болып табылады.

5. Мемлекеттік мекемеге байланысты мемлекеттік мекеменің мүлкіне қатысты құқық субъектісінің функцияларын жүзеге асыратын орган «Қостанай облысының әкімдігі (бұдан әрі – жергілікті атқарушы орган) болып табылады.

6. Мемлекеттік мекеменің атауы: Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Жітіқара ауданы білім бөлімінің балалар өнер мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі.

7. Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, 110700, Қостанай облысы, Жітіқара ауданы, Жітіқара қаласы, шағын ауданы 6, үй 60.

2-тарау. Мемлекеттік мекеменің заңдық мәртебесі

8. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес теңгерімі, банкте шоттары, бланкілері, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған мөрі болады.

9. Мемлекеттік мекеме басқа заңды тұлғаны құра алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды, Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда.

10. Мемлекеттік мекеме өзінің міндеттемелері бойынша өзінің кепілдігіндегі ақшамен жауап береді. Коммуналдық мемлекеттік мекемеде ақша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бірлік тиісті бюджет қаражатымен субсидиялық жауапты болады.

11. Мемлекеттік мекеменің азаматтық-құқықтық мәмілелері, олардың Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшелерінде міндетті тіркелгеннен кейін, күшіне енеді.

3-тарау. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту болып табылады.

13. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты білім алушылардың, оның ішінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың жеке тұлға, қоғам және мемлекет мүдделерінде Білім және мәдени қажеттіліктерін қанағаттандыру болып табылады.

14. Балаларға арналған қосымша білім беру ұйымының міндеттері:

1) жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы қосымша білім алу үшін жағдайлар жасау;

2) тұлғаның зияткерлік, шығармашылық, дене мүмкіндіктерін дамыту, олардың қабілеттерін іске асыру;

3) адамгершілік, салауатты өмір салты, экологиялық мәдениет негіздерін қалыптастыру;

4) азаматтыққа және патриотизмге, өз Отанына деген сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді, халық дәстүрлерін құрметтеуге тәрбиелеу болып табылады;

5) бос уақытты мазмұнды ұйымдастыру.

15. Қойылған мақсатты іске асыру үшін мемлекеттік мекеме мынадай қызмет түрлерін жүзеге асырады:

1) балаларға арналған қосымша білім берудің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыру;

2) бұқаралық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу, балалардың, ата-аналардың немесе басқа да заңды өкілдердің бірлескен еңбегі мен демалысы үшін қажетті жағдайлар жасау болып табылады.

16. Мемлекеттік мекеме білім беру қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес берілген лицензияның негізінде жүзеге асырады.

17. Мемлекеттік мекемеге осы жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелер жасауға тыйым салынады.

18. Мемлекеттік мекеме қызмет мақсаттарына қайшы жасалған мәміле, Қазақстан Республикасының шектеулі заңдарында немесе құрылтай құжаттарында не басшының жарғылық құзыретін бұза отырып, жасалған мәміле басқару органының не прокурордың талабы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4-тарау. Мемлекеттік мекемені басқару

19. Мемлекеттік мекемені жалпы басқаруды Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Жітіқара ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – білім бөлімі) жүзеге асырады.

20. Жергілікті атқарушы орган Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген ретпен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) мемлекеттік мекемеге мүлікті бекітіп береді;
- 2) мемлекеттік мекеме жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді;
- 3) мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыружәнетарату туралы шешім қабылдайды;
- 4) оған осы жарғымен және Қазақстан Республикасының заңнамасыменжүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

21. Білім бөлімі:

- 1) мемлекеттік мекеменің жеке қаржыландыру жоспарын бекітеді;
- 2) мемлекеттік мекеме мүлкінің сақталуына бақылауды жүзеге асырады;
- 3) мемлекеттік мекеменің басқару органдарының құрылымын, құрылуы тәртібі мен өкілеттік мерзімін, мемлекеттік мекеменің шешімдер қабылдау тәртібін анықтайды;
- 4) мемлекеттік мекеме басшысының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, оны лауазымынан босату негіздерін айқындайды;
- 5) мемлекеттік мекеменің құрылымы мен шекті штаттық санын бекітеді;
- 6) жылдық қаржы есептілікті бекітеді;
- 7) мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органға, мемлекеттік мекемеге берілген немесе өзінің шаруашылық қызметінің нәтижесінде олар сатып алған мүлікті алып қоюға немесе қайта бөлуге жазбаша келісімін береді;
- 8) оған осы жарғымен және Қазақстан Республикасының заңнамасыменжүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

22. Мемлекеттік мекеме басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделмеген жағдайларды қоспағанда, білім бөлімімен қызметке конкурстық негізде тағайындайды және қызметтен босатылады.

23. Мемлекеттік мекеменің басшысы білім бөлімінің келісім бойынша бас бухгалтерді қызметке тағайындайды және қызметтен босатады.

24. Мемлекеттік мекеменің басшысы мемлекеттік мекеме жұмысын ұйымдастырады және басшылық етеді, білім бөліміне тікелей бағынады және мемлекеттік мекемеге жүктелген міндеттер мен олардың өз функцияларын жүзеге асыруына жеке жауапты болады.

25. Мемлекеттік мекеменің басшысы дара басшылық қағидаты бойынша әрекет етеді және мемлекеттік мекеме қызметінің барлық мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда айқындалатын өз құзыретіне сәйкес дербес шешеді.

26. Мемлекеттік мекеме басшысының мемлекеттік мекемемен жарғылық емес қызметті жүзеге асыруға бағытталған әрекеті еңбек міндеттемелерін бұзу болып табылып, тәртіптік және материалдық жауапкершілікке әкеледі.

27. Мемлекеттік мекеменің қызметті жүзеге асыруы барысында мемлекеттік мекеме басшысы Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген тәртіппен:

- 1) мемлекеттік мекеме атынан сенімхатсыз әрекет етеді;
- 2) мемлекеттік органдарда, басқа да ұйымдарда мемлекеттік мекеменің мүддесін білдіреді;
- 3) шарттар жасасады;
- 4) сенімхаттар береді;
- 5) мемлекеттік мекеменің іссапарларға, тағылымдамаға, қызметкерлерді қазақстандық және шетелдік оқу орталықтарында оқытуға және қызметкерлердің біліктілігін жоғарылатудың өзге де түрлеріне байланысты жоспарларын бекітеді;
- 6) банк шоттарын ашады;
- 7) барлық қызметкерлер үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;
- 8) жергілікті атқарушы органы тағайындайтын қызметкерлерден басқа, мемлекеттік мекеме қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және жұмыстан босатады;
- 9) мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне, Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпке өтермелеу шараларын қолданады және тәртіптік жазаға тартады;
- 10) өз орынбасарының (орынбасарларының) және мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің міндеттері мен өкілеттіктер аясын айқындайды;
- 11) оған Қазақстан Республикасы заңнамасымен, осы жарғымен және жергілікті атқарушы органмен жүктелген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

5-тарау. Іске асырылатын білім беру бағдарламаларының тізбесі

28. Мемлекеттік мекеме мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың оқу бағдарламаларын іске асырады.

29. Мектепке дейінгі ұйым білім беруді басқарудың мемлекеттік органдары ұсынған вариативтік бағдарламалар кешенінен бағдарламаны таңдауда, оларға өзгерістер енгізуде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес өзінің (авторлық) бағдарламаларын әзірлеуде дербес болады.

30. Балаларға арналған қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітеді.

6-тарау. Мемлекеттік мекемеге қабылдау тәртібі

31. Қабылдау тәртібі Республиканың білім беру саласындағы орталық атқарушы орган бекіткен «Балаларға қосымша білім беру үшін оларға қосымша білім беру ұйымына құжаттар қабылдау және оқуға қабылдау» мемлекеттік қызметін көрсету ережелеріне сәйкес айқындалады.

32. Білім алушылар қатарына қабылдау кәсіпорын басшысының бұйрығымен жүргізіледі.

33. Қабылдау үшін студенттермен әр түрлі өнер түрлері (музыкалық, бейнелік, хореографиялық, театрландырылған) саласында балалардың қабілеттерінің даму деңгейін анықтау мақсатында әңгімелесу өткізіледі.

34. Студенттерді хореографиялық бөлімдерге қабылдау кезінде баланың денсаулығы туралы медициналық қорытынды қажет.

35. Балаларды қабылдау кезінде кәсіпорын балаларды және олардың ата-аналарын немесе заңды өкілдерін жарғымен және білім беру процесін ұйымдастыруды регламенттейтін басқа да құжаттармен таныстыруды қамтамасыз етеді.

7-тарау. Білім беру процесін ұйымдастыру тәртібі (оның ішінде оқыту және тәрбиелеу тілі (тілдері), білім алушылардың, тәрбиеленушілердің сабақ режимі)

36. Тәрбие-білім беру процесін жүзеге асыру кезінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде, сондай-ақ орыс тілін бастауыш оқыту мен дамыту қамтамасыз етіледі.

37. Тәрбие-білім беру процесі орыс және қазақ тілдерінде жүзеге асырылады.

38. Білім беру процесі білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітетін үлгілік оқу жоспарлары мен білім беру бағдарламалары бойынша жүргізіледі.

39. Мүгедек балалармен тұрғылықты жері бойынша жеке жұмыс жүргізіледі.

40. Мемлекеттік мекеме "білім туралы" заңда белгіленген шекте оқу-тәрбие процесін, кадрларды іріктеу мен орналастыруды, ғылыми, Қаржы-шаруашылық және өзге де қызметті жүзеге асыруда дербес.

41. Мемлекеттік мекеме балалардың сұраныстарын, отбасының, білім беру ұйымдарының, қоғамдық ұйымдардың (оның ішінде балалар мен жасөспірімдер) қажеттіліктерін, өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму ерекшеліктерін, ұлттық-мәдени дәстүрлерді ескере отырып, қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын дербес әзірлейді.

42. Мемлекеттік мекеме білім беру қызметін педагогтер, әдіскерлер, педагог-ұйымдастырушылар және оларға теңестірілген адамдар (бұдан әрі – педагогтер), тиісті бейіндегі мамандар жүзеге асырады.

43. Сабақ кестесін халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган бекітетін білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкес білім алушылар үшін қолайлы режим жасауды, олардың жас ерекшеліктерін, ата-аналарының (өзге де заңды өкілдерінің) тілектерін ескере отырып, кәсіпорын әкімшілігі жасайды және бекітеді.

44. Білім беру процесі тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайын ескере отырып жүзеге асырылады.

45. Мемлекеттік мекеме өз бетінше, уағдаластық бойынша және (немесе) басқа ұйымдармен бірлесіп балалармен кәсіптік бағдарлау жұмысын жүргізеді.

46. Мемлекеттік мекеме қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын меңгеру қорытынды мемлекеттік аттестаттаумен аяқталады.

47. Оқудың толық курсың бітірген, мемлекеттік бітіру емтихандарын тапсырған білім алушылар белгіленген үлгідегі мектепті бітіргені туралы куәлік алады.

48. Оқудың негізгі курсына дайындалу үшін дайындық топтары болып табылады:

- 1) музыка бөлімдерінде - сегіз жасқа дейінгі балалар;
- 2) өнерде - бес жастан он екі жасқа дейінгі балалар;
- 3) хореографиялық және цирк өнері бөлімдерінде - бес жастан сегіз жасқа дейінгі балалар;
- 4) театр өнері, кино өнері, фотография және басқаларында - алты жастан он үш жасқа дейінгі балалар.

49. Дайындық сыныбы ата-аналардың немесе басқа заңды өкілдердің өтініші бойынша бір жылдан төрт жылға дейін оқытуды қамтиды.

50. Оқу жылы 1 қыркүйектен басталады.

51. Сабақтың ұзақтығы-40 минут.

52. Мемлекеттік мекеменің каникул мерзімі мен ұзақтығы жалпы білім беретін мектептердегі каникул мерзіміне сәйкес келеді.

53. Мемлекеттік мекеме күнтізбелік жыл бойы білім алушылармен оқу-тәрбие жұмысын, оның ішінде инклюзивті білім беру үшін жағдай жасай отырып ұйымдастырады.

54. Жазғы кезеңде бірлестіктер арнайы кесте бойынша білім алушылардың тұрақты және ауыспалы құрамымен жұмыс істейді.

55. Каникул уақытында қажеттілігіне қарай клубтар, лагерьлер мен туристік базалар ашылады, өз базасында немесе балалардың тұрғылықты жері бойынша лагерьлерде (қала сыртындағы немесе күндіз болатын) балалардың тұрақты және (немесе) ауыспалы құрамы бар әртүрлі топтар құрылады, мастер-кластар өткізіледі.

56. Мемлекеттік мекеме орта білім беру ұйымдарымен бірлесіп сабақ және сабақтан тыс уақытта жалпы білім беру пәндері мен қосымша білім беру бойынша сабақтар мен кіріктірілген сабақтар өткізеді.

57. Мемлекеттік мекемесінде оқыту жеке және топтық нысандарда жүзеге асырылады.

58. Топтағы білім алушылар саны:

1) дайындық - 8-10 адам;

2) "Сольфеджио", "музыкалық әдебиет", "Ритмика" пәндері бойынша - 8-10 адам;

3) "Ұжымдық музыка ойнау" пәні бойынша: хорда – 12 адам, оркестрде және ұжымдық музыка ойнаудың басқа да нысандарында – 6-15 адам, ұжымдық музыка ойнаудың шағын топтық нысандарында – 2-5 адам.

59. Білім алушылар контингенті 100 адамнан кем немесе екі тілде оқытатын кәсіпорында "Сольфеджио", "музыкалық әдебиет", "Ритмика" пәндері бойынша топта білім алушылар саны 5-10 адамды құрайды.

60. Көркемөнер бөлімдерінде топтағы студенттер саны 8-15 адамды құрайды.

61. Хореографиялық бөлімдерде топтардағы студенттер саны 8-20 адамды құрайды.

62. Оқушыларды сыныптан сыныпқа ауыстыру Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің бұйрығымен бекітілген балалар музыкалық мектептерінің, балалар көркемсурет мектептерінің және балалар көркемсурет мектептерінің типтік оқу жоспарлары мен білім беру бағдарламаларына сәйкес сертификаттау нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

63. Егер материалдық-техникалық база және кадрлық ресурстар болса, мемлекеттік мекеме барлық типтегі білім беру ұйымдарының студенттері үшін өндірістік практиканы өткізеді.

64. Мемлекеттік мекемеде мұғалімдерді кәсіби даярлау мен қайта даярлаудың оқу-әдістемелік және формалары жүзеге асырылады - оқу процесін жетілдіруге, оқытудың жаңа технологияларын әзірлеуге және енгізуге, мұғалімдердің біліктілігін арттыруға бағытталған әдістемелік жұмыстар

65. Мемлекеттік мекемеде студенттерді әлеуметтік бейімдеу және оқу процесін онтайландыру мақсатында әлеуметтік-педагогикалық, психологиялық, медициналық қызметтер құрылады.

66. Мемлекеттік мекемеде саяси партиялар мен діни ұйымдардың (бірлестіктердің) ұйымдық құрылымдарын құруға және олардың жұмысына жол берілмейді.

67. Мемлекеттік мекемені алқалы басқару нысандары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрекет ететін педагогикалық, қорғаншылық, әдістемелік кеңестер болып табылады.

68. Білім беру процесінің қатысушылары - балалар, мұғалімдер және оқушылардың ата-аналары (басқа заңды өкілдер).

8-тарау. Білім алушылардың білімін ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүйесі, оларды өткізу нысандары мен тәртібі

69. Білім алушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау нысаны, тәртібі және кезеңділігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

70. Қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларын меңгеру қорытынды мемлекеттік аттестаттаумен аяқталады

9-тарау. Тәрбиеленушілерді шығарудың негіздері мен тәртібі

71. Шығару туралы шешім төтенше шара ретінде қарастырылады.

72. Білім алушыларды оқудан шығару кәсіпорын басшысының бұйрығымен ресімделеді.

73. Шығару негіздері:

1) ата-аналарының (өзге де заңды өкілдерінің) өтініші (қалауы) бойынша);

2) педагогикалық кеңестің шешімі бойынша құқыққа қайшы әрекеттер жасағаны, білім алушылардың осы Жарғыны, ішкі тәртіп ережелерін өрескел бірнеше рет бұзғаны, дәлелді себепсіз бір айдан астам уақыт сабақты өткізгені үшін.

10-тарау. Ақылы қызмет ұсынудың тізбесі және тәртібі

74. Мемлекеттік мекеме көрсететін білім беру қызметтері білім алушылар мен тәрбиеленушілерге бюджет қаражаты есебінен, тегін көрсетіледі.

75. Мемлекеттік мекеме мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс ақылы қызметтер көрсету туралы шартты жасай отырып, тиісті тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша ақылы негізде мынадай:

1) қосымша білім беру бағдарламаларын (балалар және жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы бейімділіктер мен қызығушылықтарды дамыту, мамандардың біліктілігін арттыру) іске асыру;

2) оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша бөлінген оқу уақытынан тыс пәндер (сабақтар және сабақтардың циклдері) бойынша жекелеген білім алушылармен қосымша сабақтар ұйымдастыру;

3) пәндер (сабақтар және сабақтардың циклдері) бойынша білім алушылармен ғылым негіздерін тереңдетіп оқып үйренуді ұйымдастыру;

4) білім алушылар мен тәрбиеленушілер, педагог қызметкерлер мен ересек жұртшылық арасында әртүрлі: спорт жарыстарын, семинарлар, кеңестер, конференциялар, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиетті әзірлеу мен өткізу жөніндегі іс-шаралар ұйымдастыру және өткізу;

5) музыка аспаптарын пайдалануға беру және Интернет-байланыстың қосымша қызметтерін ұсыну;

6) жазғы демалысты ұйымдастыру, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің, білім беру ұйымында өткізілетін түрлі іс-шараларға қатысушылардың тамақтануын қамтамасыз ету;

7) ғылыми зерттеулер жүргізу;

8) Қазақстан Республикасының заңнамасымен рұқсат етілген өзге де тауарларды (жұмыстар, көрсетілетін қызметтер) ұсынуға құқылы.

76. Мүліктік жалдауға (жалға алуға) беруден алынған кірістерді мемлекеттік мекеме дербес пайдаланады.

77. Мемлекеттік мекеме ақылы негізде ұсынатын тауарларға (жұмыстарға және қызметтер көрсетуге) бағалар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілуге жатады.

78. Білім алушы шарт жасасу сәтінде бүкіл оқу кезеңі үшін шығыстарды бір мезгілде ақы төлеген жағдайда төлем сомасы оқу мерзімі аяқталғанға дейін өзгермейтін болады.

79. Оқуға төлемді кезең-кезеңімен төлеген кезде төлем сомасы жалақы ұлғайтылған жағдайда және инфляция индексі ескеріле отырып, жылына бір реттен асырылмай ұлғайту жағына өзгертілуі мүмкін.

11-тарау. Білім алушылармен, тәрбиеленушілермен және (немесе) олардың ата-аналарымен және өзге де заңды өкілдерімен қарым-қатынастарды ресімдеу тәртібі

80. Білім алушының, заңды өкілдердің өзара қарым-қатынастары тараптардың құқықтары мен міндеттерін, оқу мерзімдерін айқындайтын шартпен реттеледі.

81. Білім беру қызметтерін көрсетуге арналған шарт мемлекеттік мекеменің басшысы мен білім алушылардың ата-аналары немесе өзге де заңды өкілдері арасында мемлекеттік мекемеге білім алушыларды қабылдау кезінде жасасылады.

82. Оқушылардың:

- 1) МЖМБС - ға сәйкес сапалы білім алуға;
- 2) білім беру ұйымы кеңесінің шешімі бойынша жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарттары шеңберінде жеке оқу жоспарлары, қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша оқуға;
- 3) оқу жоспарларына сәйкес баламалы курстарды таңдауға;
- 4) өзінің бейімділігі мен қажеттеріне қарай қосымша білім беру қызметтерін, білімдерді ақылы негізде алуға;
- 5) мемлекеттік мекемені басқаруға қатысуға;
- 6) мемлекеттік мекемеде ақпараттық ресурстарды тегін пайдалануға, оқулықтармен, оқу-әдістемелік кешендермен және оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз етілуге;
- 7) спорт, оқу, акт залдарын, компьютерлік сыныптарын және кітапхананы тегін пайдалануға;
- 8) өзінің пікірі мен сенімін еркін білдіруге;
- 9) өзінің адамдық қадір-қасиетінің құрметтелуіне;
- 10) оқудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі табыстары үшін көтермеленуге және сыйақы алуға құқығы бар.

83. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқу процесінен алаңдатуға жол берілмейді.

84. Оқушылар:

- 1) МЖБС талаптарына сәйкес білімді, шеберлікті, практикалық дағдылар мен біліктілікті меңгеруге, ішкі тәртіп ережелерін сақтауға, білім беру ұйымының жарғысында және білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген басқа да талаптарды орындауға;
- 2) өздерінің денсаулығы үшін қам жеуге, рухани және тән саулығын өздігінен жетілдіруге ұмтылуға;
- 3) міндетті мектеп формасына қойылатын талаптарды сақтауға;
- 4) педагогтің ар-намысы мен қадір-қасиетін, өздері білім алатын оқу орнының дәстүрлерін құрметтеуге міндетті.

85. Білім алушылардың міндеттерін бұзғаны үшін оларға мемлекеттік мекеменің ішкі тәртібінің ережелерімен және жарғысымен көзделген тәртіптік ықпал ету шаралары не білім беру қызметтерін көрсету туралы шартта көзделген өзге де шаралар қолданылуы мүмкін.

86. Педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыру кезінде:

- 1) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде кәсіптік қызметті ұйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін таңдауға;
- 2) лауазымды адамдар және басқа да тұлғалар тарапынан заңсыз араласудан және кедергі келтіруден қорғалуға;
- 3) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-анасы немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан кәсібіне құрметпен қаралуына және тиісінше мінез-құлық көрсетілуіне;

4) кәсіптік қызметін жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуге және қажетті жағдайлардың жасалуына;

5) ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыруға, педагогтік практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуге;

6) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде шығармашылық бастамаға, оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін әзірлеуге және қолдануға, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа, неғұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;

7) білім беру бағдарламасына сәйкес оқыту мен тәрбиелеудің оқу құралдарын, материалдарын және өзге де құралдарын таңдауға;

8) білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, білім беру қызметінің әдістемелік материалдары мен өзге де құрауыштарын, сондай-ақ оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу құралдарын әзірлеуге қатысуға;

9) жұмыс орны бойынша сайланбалы лауазымға сайлануға және оны атқаруға;

10) білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде білім беру ұйымының қызметіне қатысты мәселелерді талқылауға қатысуға;

11) білім беру ұйымын басқарудың алқалы органдарының жұмысына қатысуға;

12) бес жылда бір реттен сиретпей біліктілігін арттыруға;

13) үздіксіз кәсіптік дамуға және біліктілікті арттыру нысандарын таңдауға;

14) біліктілік санатының мерзімінен бұрын берілуіне;

15) кәсіптік қызметіндегі табыстары үшін көтермеленуге;

16) өзіне қатысты қабылданатын мемлекеттік мекеме басшысының актілеріне, әрекеттеріне және шешімдеріне жоғары тұрған лауазымды адамдарға немесе сотқа шағым жасауға;

17) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-анасы немесе өзге де заңды өкілдері тарапынан ар-намысы мен қадір-қасиетіне құрмет көрсетілуіне құқығы;

18) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де құқықтары бар.

87. Педагогтің құқықтарын жүзеге асыру басқа адамдардың құқықтары мен бостандықтарын бұзбауға тиіс.

88. Педагог:

1) өз қызметінде тиісті кәсіптік құзыреттерді меңгеруге;

2) оқыту мен тәрбиелеудің педагогтік қағидаттарын сақтауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарында көзделген талаптардан төмен емес деңгейде қамтамасыз етуге;

3) өзінің кәсіптік шеберлігін, зерттеу, зияткерлік және шығармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде біліктілік санаты деңгейін бес жылда бір реттен сиретпей арттыруға (растауға);

4) педагогтік әдепті сақтауға;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімдік медициналық қарап-тексерулерден өтуге;

6) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің және олардың ата-анасының немесе өзге де заңды өкілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

7) балаларды заңға, адамның және азаматтың құқықтарына, бостандықтарына, ата-анасына, үлкендерге, отбасылық, тарихи және мәдени құндылықтарға, мемлекеттік рәміздерге құрмет көрсету, жоғары имандылық, патриоттық, қоршаған ортаға ұқыпты қарау рухында тәрбиелеуге;

8) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің өмірлік дағдыларын, құзыреттерін, өздігінен жұмыс істеуін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға және саламатты өмір салты мәдениетін қалыптастыруға;

9) мемлекеттік мекеменің басшылығына өмірлік қиын жағдайда жүрген баланың анықталу фактілері туралы дереу хабарлауға;

10) құқық қорғау органдарына және мемлекеттік мекеменің басшылығына қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар әрекеттерді (әрекетсіздікті) кәмілетке толмағандардың жасау немесе оларға қатысты жасалу, оның ішінде мемлекеттік мекемеден тыс жерде кәсіптік қызметіне байланысты өзіне белгілі болған фактілер туралы дереу хабарлауға;

11) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу мәселелері бойынша ата-анасына немесе өзге де заңды өкілдеріне консультация беруге міндетті.

89. Педагог білім беру процесін саяси үгіттеу, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді саяси, діни немесе өзге де сенім-нанымдарды қабылдауға не олардан бас тартуға мәжбүрлеу үшін, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық немесе діни алауыздықты қоздыру, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни немесе тілдік тиесілік белгісі, дінге көзқарасы бойынша азаматтардың ерекшелігін, астамшылығын не кемшіндігін насихаттайтын, оның ішінде білім алушыларға Қазақстан Республикасының ұлттары мен ұлыстарының тарихи, ұлттық, діни және мәдени дәстүрлері туралы анық емес мәліметтерді хабарлау арқылы үгіттеу үшін, сондай-ақ білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін әрекеттерге итермелеу үшін бағдалануға құқылы емес.

12-тарау. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

90. Мемлекеттік мекеме мүлкін, құны оның теңгерімінде айқындалатын заңды тұлғаның активтері құрайды. Мемлекеттік мекеменің мүлкі мыналардың:

- 1) оған меншік иесі берген мүлік;
- 2) өз қызметі барысында сатып алған мүлік (ақшалай кірістерді қоса алғанда);
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де қаржы көздері есебінен құрылады.

91. Мемлекеттік мекеме дербес иеліктен шығаруға немесе оған бекітілген мүлік пен оған смета қаражатыбойынша мүлікке өзгеше тәсілмен иелік етуге бөлінген құқығы жоқ.

92. Егер Қазақстан Республикасының заңдарымен мемлекеттік мекемеге кіріс әкелетін қызметті жүзеге асыру құқығы берілсе, онда білім беру салаларындағы мемлекеттік мекемелер өндіретін тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) өткізуден түсетін ақшаны қоспағанда, мұндай қызметтен алынған ақша Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тиісті бюджеттің есебіне жатқызылады.

93. Мемлекеттік мекеменің қызметі жергілікті, республикалық бюджеттен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де көздерден қаржыландырылады.

94. Мемлекеттік мекеме бухгалтерлік есеп жүргізеді және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептілік ұсынады.

95. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін тексеру және ревизияны жергілікті атқарушы орган және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және олардың құзыретіне сәйкес өзге де мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

96. Мемлекеттік мекеменің қаржылық-шаруашылық қызметін тексеру және ревизияны жергілікті атқарушы орган және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және олардың құзыретіне сәйкес өзге де мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

13-тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

97. Мемлекеттік мекеменің жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібінің заңнамаларымен белгіленеді және Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

98. Мемлекеттік мекеменің әкімшілігі мен еңбек ұжымы арасындағы өзара қатынас Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес айқындалады.

14-тарау. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

99. Мемлекеттік мекеменің құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жергілікті атқарушы органның шешімі бойынша жүзеге асырылады және Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес аумақтық әділет органдарында мемлекеттік тіркеу рәсімінен өтеді.

15-тарау. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату шарттары

100. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыру және тарату жергілікті атқарушы органның шешімі бойынша жүргізіледі.

Мемлекеттік заңды тұлға заңнамалық актілерде көзделген басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.

101. Мемлекеттік мекемені қайта ұйымдастыруды және таратуды жергілікті атқарушы орган жүзеге асырады.

102. Кредит берушілердің талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған таратылған мемлекеттік заңды тұлғаның мүлкін мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган немесе жергілікті атқарушы орган қайта бөледі.

103. Кредиторлардың талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған, осы заңды тұлғаның мүлкін сату нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, таратылған мемлекеттік мекеменің ақшасы тиісті бюджеттің кірісіне есептеледі.

16-тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

104. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері жоқ.

Басшы Огородникова Светлана Григорьевна Огород
Т.А.Ә. қолы